

Wskazówki dotyczące interpretacji i wyznaczania możliwości produkcyjnych dla potrzeb Dyrektywy IPPC

Celem niniejszego dokumentu jest zapewnienie wskazówek dotyczących wdrażania Dyrektywy IPPC 96/61/WE poprzez zasugerowanie sposobu podejścia do pewnych kwestii oraz poprzez wyjaśnienie, w jaki sposób pewne zapisy Dyrektywy powinny być rozumiane. Wskazówki te nie prezentują oficjalnego stanowiska Komisji i nie należy odwoływać się do nich w kontekście postępowañ prawnych. Ostateczne orzecznictwo w przedmiocie interpretacji Dyrektywy przysługuje wyłącznie Europejskiemu Trybunałowi Sprawiedliwości.

Wskazówki te po raz pierwszy zaprezentowano w niniejszej witrynie w kwietniu 2007 r. i obejmują one następujące zagadnienia:

1 Reguła sumowania z Załącznika I

Czy drugie postanowienie z Załącznika I stosuje się także do kategorii nr 1.1 i do innych rodzajów działalności, które nie odnoszą się bezpośrednio do "możliwości produkcyjnych" lub do "wydajności produkcji"?

Załącznik I do Dyrektywy Rady 96/61/WE dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dyrektywy IPPC) zawiera dwa postanowienia ogólne, z których drugie stanowi, że:

“2. Wartości progowe przedstawione poniżej zasadniczo odnoszą się do możliwości produkcyjnych lub wydajności produkcji. Jeżeli jeden prowadzący prowadzi kilka przedsięwzięć objętych tą samą podpozycją i z wykorzystaniem tej samej instalacji lub na tym samym terenie, możliwości takich przedsięwzięć sumują się.”

Uwaga: Identyczne postanowienia znajduje się w Załączniku I do Dyrektywy 2003/87/WE ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie.

Kategoria nr 1.1 dotyczy:

“Instalacji energetycznego spalania o nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 50 MW”.

Załącznik I podaje również inne przykłady, w których wprowadzie nie użyto sformułowania “możliwości produkcyjne”, ale zastosowano analogiczne wyrażenia określające techniczne możliwości produkcyjne danej działalności, na przykład:

“2.6. Instalacje do powierzchniowej obróbki metalu i materiałów z tworzyw sztucznych z wykorzystaniem procesów elektrolitycznych lub chemicznych, gdzie objętość wanien procesowych przekracza 30 m³

6.6. Instalacje do intensywnej hodowli drobiu i świń, wyposażone z więcej niż:

- a) 40 000 stanowisk dla drobiu,
- b) 2 000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg,
- c) 750 stanowisk dla macior.”

Konkludując, drugie postanowienie nagłówka Załącznika I Dyrektywy IPPC traktuje **ogólnie o** możliwościach produkcyjnych, czy wydajności produkcji. “Nominalna moc cieplna” jest wyrażeniem służącym do zdefiniowania maksymalnego poziomu produkcji energii cieplnej, którą wyraża się zazwyczaj kW lub MW, w przypadku dużych zakładów spalających. Wyrażenia takie jak nominalna moc cieplna, **które jest specyficznym wyrażeniem technicznym analogicznym do “możliwości produkcyjnych”**, są w tym względzie słusznymi określeniami. Słów “możliwości produkcyjne” nie należy rozumieć w sensie dosłownym. Reguła sumowania wyrażona we wstępie do Załącznika I stosuje się do instalacji należących do kategorii nr 1.1 oraz do innych postanowień zawartych w Załączniku I w przypadkach, w których stosuje się wyrażenia analogiczne do “wydajności produkcji”.

Jednakże, w punkcie 6.6 dotyczącym intensywnej hodowli drobiu i świń, uważa się, że reguła sumowania nie stosuje się do różnych wartości progowych dla drobiu, produkcji świń i macior. Stosuje się ona tylko do sumowania stanowisk – a więc określania w ten sposób, czy została przekroczona wartość progowa – dla tych samych rodzajów zwierząt. W swoich różnych podsekcjach dla drobiu, produkcji świń i macior, rozdział 6.6 specyfikuje różne i odrębne wartości progowe. Powyższe stwierdzenie jest także słuszne w przypadku Dyrektywy 2003/87/WE ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie, w której zawarto identyczne postanowienie dotyczące sumowania.

2 Dienne i godzinowe możliwości produkcyjne

Czy wartość progowa dla możliwości produkcyjnych wyrażona w “tonach dziennie” dotyczy 24 godzin ciągłej eksploatacji przy nominalnej wydajności produkcji?

Wielkości takie jak zużycie, wyprodukowany materiał lub podobne kryteria, wyrażone na przykład w tonach dziennie, są często podawane w Załączniku I w celu określenia zakresu stosowalności Dyrektywy IPPC.

W sektorach takich jak przemysł tekstylny, czy garbarski, większość instalacji nie pracuje w ruchu ciągłym 24 godziny na dobę. Wiele mniejszych jednostek działa jednakże na styku z rynkowym popytem, czego rezultatem jest krótkoterminowe przedłużanie normalnego czasu eksploatacji. Deklarowane praktyki produkcyjne nie stanowią tu więc żadnej miarodajnej wskazówki rzeczywistych możliwości produkcyjnych danej instalacji i nie odzwierciedlają jej potencjału zanieczyszczającego.

Spójne znaczenie terminu “możliwości produkcyjne” jest maksymalną wielkością wydajności produkcji, do której instalacja jest ograniczona względami technicznymi i prawnymi. Można powiedzieć, że możliwości produkcyjne eksploatacji instalacji wynoszą 24 godziny na dobę, jeżeli od strony technicznej lub prawnej jej wyposażenie na to pozwala. Powyższe rozważania stosują się również w przypadkach, w których Załącznik I określa godzinowe możliwości produkcyjne.

3 Techniczne ograniczenia wydajności produkcji

Czy w wyznaczaniu wydajności produkcji instalacji można uwzględnić ograniczenia techniczne?

W przypadkach, w których wyszczególniono progowe wartości wydajności dla instalacji jako całości lub dla jej szczególnej działalności (np. w podsekcjach 2.2, 2.4, 2.5(b), 3.3, 6.2, 6.5, 6.7 Załącznika I) w określaniu wydajności instalacji, właściwe będzie rozpatrzenie wszystkich etapów procesów, które mogą ograniczać przepustowość procesu. Czas potrzebny do załadowania, rozładowania i oczyszczenia urządzeń pomiędzy poszczególnymi partiami wsadu może, na przykład, technicznie ograniczać liczbę cykli procesowych możliwych do zrealizowania w okresie 24 godzinny, a zatem ogranicza wydajność procesu jako całości. Powyższe rozważania stosują się także w przypadku, gdy tylko jedna część procesu powoduje techniczne ograniczenie przepustowości całego procesu. Na przykład, ogólna przepustowość linii przerobu masy mięsnej może być technicznie ograniczona poprzez wydajność zainstalowanych systemów chłodzenia lub zamrażania.

Tak więc, w wyznaczaniu wydajności instalacji właściwe jest uwzględnianie jej ograniczeń technicznych. Mieści się w tym również umyślne wprowadzenie technicznego ograniczenia zamiarem celu niedopuszczenia, aby instalacja mogła funkcjonować powyżej poziomu progowego określonego w Dyrektywie IPPC. Jednakże, takie ograniczenie powinno być odpowiednio bezpieczne i niezawodne, w celu spełniania założenia, że instalacja nie przekracza określonego progu wydajności. Zwykle zobowiązanie prowadzącego instalację do takiego prowadzenia produkcji, która nie przekroczy określonego progu, lub ograniczenie, które łatwo jest usunąć bez większego wysiłku jest niewystarczające.

W przypadkach, gdy podana jest wydajność części urządzenia (np. 2.3(a), 2.3(b), 2.6), to przy określaniu, czy Dyrektywa IPPC ma zastosowanie, należy brać pod uwagę wydajność tylko tego szczególnego elementu urządzenia. Jednak, jeżeli taki próg wydajności jest podany z odniesieniem do czasu (np. 2.3(a) – walcowanie na gorąco o zdolności produkcyjnej przekraczającej 20 ton surówki na godzinę) właściwe będzie uwzględnienie technicznych ograniczeń (np. załadowania, rozładowania i oczyszczenia urządzeń) odnoszących się do takiej specyficznej części tej instalacji.

4 Prawne ograniczenia wydajności

W przypadkach, gdy możliwości produkcyjne instalacji przekraczają progową wartość ustaloną dla danej działalności w Załączniku I Dyrektywy IPPC, czy możliwe jest ograniczenie wydajności środkami prawnymi do możliwości produkcyjnych leżących poniżej progu wymienionego w Załączniku I tak, aby dana instalacja nie była objęta Dyrektywą? W takiej bowiem sytuacji dla tej instalacji nie byłoby wymagane uzyskanie pozwolenia zintegrowanego i nie miałyby wtedy zastosowania żaden inny wymóg Dyrektywy IPPC

Niektóre Państwa Członkowskie mogą dysponować ograniczeniami dotyczącymi instalacji, wprowadzonymi na drodze ogólnych lub specjalnych przepisów prawnych (na przykład, zgoda na warunki zabudowy i zagospodarowania terenu, albo przepisy dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa pracy), skutkujące tym, że możliwości produkcyjne instalacji bezwarunkowo mieszczą się w progu określonym w

Dyrektywie IPPC. Są to prawne przepisy dwojakiego rodzaju:

a) przepisy ogólnego zastosowania, całkowicie ograniczające zdolność produkcyjną instalacji i nie wymagające dalszego monitorowania lub sprawozdawczości tak długo jak istnieje pewność, że taki instrument prawny może być traktowany jako bezpieczny oraz może być łatwo sprawdzony w zakresie spełniania swej funkcji (np.: ustawy ograniczające czas pracy, ustawy określające pory obniżonej emisji hałasu, godziny ograniczenia ruchu ulicznego itp.).

b) przepisy utworzone w celu ograniczenia zdolności produkcyjnej określonych instalacji. W takich przypadkach, wymagany jest pewien stopień monitorowania i kontroli w celu zagwarantowania, aby takie prawne ograniczenie było skuteczne. Na przykład, prowadzący powinien wykazać, że instalacja nie przekracza maksymalnej dopuszczalnej wydajności produkcji oraz powinien monitorować i raportować o tym do właściwego organu (na przykład, corocznie). Także właściwy organ powinien sprawdzać zgodność z takim ograniczeniem.

W przypadkach stosowania podobnych przepisów, na posiadającym je Państwie Członkowskim spoczywa obowiązek ustanowienia specjalnego mechanizmu, który będzie stosowany w celu zapewnienia gwarancji, że zapisy Dyrektywy są w pełni realizowane.

Jednym z możliwych podejść w tym względzie, mieszczącym się w powyższej kategorii (b) przepisów prawnych, jest wprowadzenie odpowiedniej klauzuli, w ramach legislacji transponującej Dyrektywę IPPC do krajowego prawa, która prawnie ograniczy wydajności poszczególnych instalacji. Na przykład można ustanowić przepis mówiący, że prowadzący instalacje sami zadeklarują zamiar nie prowadzenia działalności powyżej pewnego progu określonego w Dyrektywie, co prowadzi do nałożenia ograniczenia w tej materii. I w takiej sytuacji uzyskanie pozwolenia zintegrowanego nie byłoby wymagane. Mechanizm ustanawiający taki system powinien podawać również takie szczegółowe informacje jak obowiązki prowadzącego (np. jakie informacje będą potrzebne w celu potwierdzenia jego deklaracji i wykazania bieżącej zgodności?) oraz obowiązki instytucji nadzorujących (np. w jaki sposób deklaracja ta będzie oceniana i jak będzie egzekwowany taki prawny limit wydajności produkcji?).

Jeżeli następnie prowadzący, którzy podlegają takiemu ograniczeniu chcieliby później zwiększyć swoją produkcję i przekroczyć progową wartość podaną w Dyrektywie IPPC, zanim to wykonają, powinni uzyskać pozwolenie zintegrowane.

5 Wydajność składowania odpadów

Jak należy interpretować podaną w punkcie 5.1 Załącznika I progową wartość wydajności 10 ton dziennie w przypadku magazynowania odpadów niebezpiecznych?

Ten specjalny przypadek magazynowania odpadów o kodzie D15 (objęty podsekcją 5.1 Załącznika I do Dyrektywy IPPC) dotyczy instalacji o technicznych i prawnych zdolnościach przetwarzania, czyli także mających możliwość magazynowania odpadów niebezpiecznych w ilości powyżej 10 ton w danym okresie czasu. Kod D15, podany w Ramowej Dyrektywie w sprawie odpadów (75/442/EWG, z późniejszymi zmianami) określa "magazynowanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w D1-D14 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania, przed

zbiórką, w miejscu, gdzie odpady są produkowane)". Dlatego, instalacja o technicznej lub prawnej możliwości magazynowania przekraczającej 10 ton odpadów niebezpiecznych jest objęta podsekcją 5.1 Załącznika I, o ile magazynowanie nie odbywa się przed odpowiednimi rodzajami działalności unieszkodliwiania odpadów (określonymi jako kody od D1 do D14), lub jeżeli magazynowanie to jest tymczasowe, przed zbiórką, w miejscu, w którym odpady zostały wytworzone.

6 Wielkość zużycia rozpuszczalników podana w sekcji 6.7 Załącznika I

Sekcja 6.7 Załącznika I Dyrektywy IPPC dotyczy "Instalacji do powierzchniowej obróbki substancji, przedmiotów lub produktów, z wykorzystaniem rozpuszczalników organicznych, w szczególności do obróbki, drukowania, powlekania, odtłuszczania, uszczelniania, sortowania, malowania, czyszczenia lub impregnowania, o wydajności przekraczającej 150 kg na godzinę lub przekraczającej 200 ton rocznie".

a) Czy do wydajności produkcji wlicza się rozpuszczalniki pozostałe w produkcji?

Kwestia, czy rozpuszczalnik można traktować jako "zużyty" przez instalację nie zależy od tego, czy ów rozpuszczalnik jest następnie emitowany w produkcji, czy w jakikolwiek inny sposób. Rozpuszczalniki pozostałe w produkcji muszą zatem być wliczone do wyznaczania "wielkości zużycia".

b) Jak można wyznaczyć wielkość zużycia rozpuszczalników?

Działalność 6.7 zawiera zarówno godzinową i roczną progową wartość zużycia rozpuszczalników organicznych. Jednakże roczna wielkość zużycia niekoniecznie będzie równa zużyciu godzinowemu pomnożonemu przez 8760, ponieważ mogą istnieć techniczne lub prawne ograniczenia, które opisano wyżej w punktach 3 i 4. Mogą one obejmować, na przykład, nieprodukcyjny czas urządzeń niezbędny do wykonania czynności przygotowawczych i konserwacyjnych, prawnie wiążące ograniczenia czasu pracy lub liczby zmian, wymagania bezpieczeństwa eksploatacji, czy nawet formalnie nałożone maksymalne limity zużycia rozpuszczalników.

Produkcyjna wielkość zużycia rozpuszczalników może być ponadto ograniczona czynnikami takimi jak: przepustowość pieców suszarniczych i utwardzających; wydajność urządzeń pomocniczych; techniczne charakterystyki funkcjonowania instalacji produkcyjnych, takich jak operacje prowadzone w trybie wsadowym, w przeciwieństwie do operacji prowadzonych w trybie ciągłym; potrzeby powlekania produktów i wytworzonych materiałów; zawartość rozpuszczalników w zastosowanych materiałach lakierniczych; itp.

Wielkość zużycia rozpuszczalników organicznych można odnieść do wydajności wytwarzania produktów lub materiałów produkowanych przez instalację. Można to zilustrować takim przykładem: jeżeli instalacja ma wydajność produkcyjną wytwarzania X produktów rocznie, a każda jednostka produktu zużywa Y gramów lakieru o maksymalnej zawartości Z% rozpuszczalnika, to wielkość zużycia przez nią rozpuszczalników organicznych wynosi $X*Y*Z/100$ gramów rozpuszczalnika rocznie. Jednakże, takie podejście nie jest słuszne w stosunku do wszystkich procesów wykorzystujących rozpuszczalniki.